

VESELÉ VIANOCE

COBURGÁČIK

Redakčná rada

Školský časopis COBURGÁČIK

Mgr.Ingrid Kosmeľová

PhDr.Stanislava Jad'ud'ová

Boris Buzalka

Čunderlíková Timea

Horváthová Anna

Štefanková Diana

Didiová Alexandra

Buzalková Eva

Kováčiková Vanesa

Klaudia Remeňová

Nikola Chmolová

Dana Hajduová

KRĚMÁRIK M.

Historický kalendár decembra

1.december- svetový deň boja proti AIDS

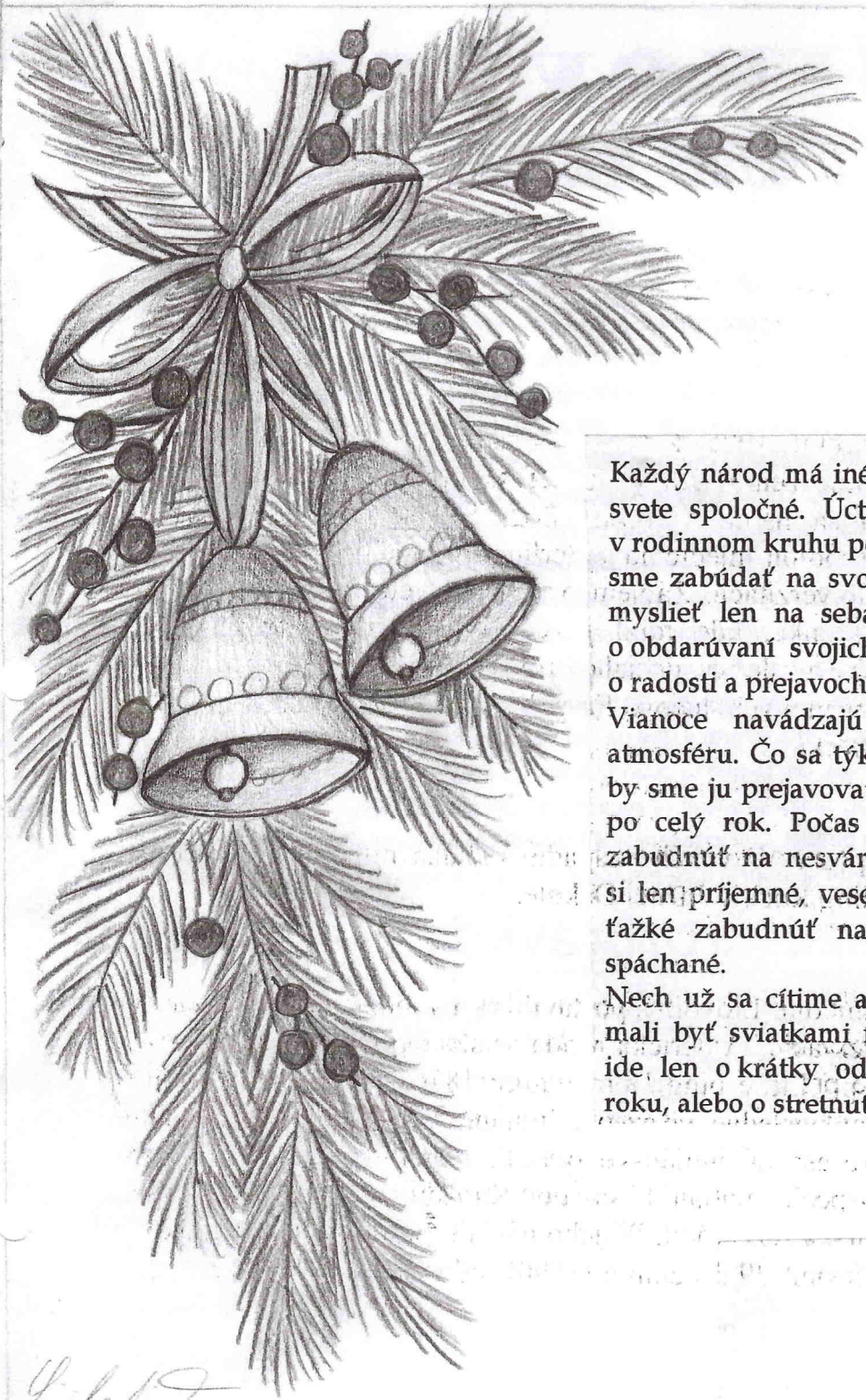
7.december-výročie založenia UNICEF

Desiateho decembra v roku 1905 získal bratislavský rodák Filip Lenard Nobelovu cenu za fyziku. Tento jediný nositeľ najprestížnejšieho svetového ocenenia zo Slovenska sa narodil v roku 1862. Študoval fyziku a chémiu v Budapešti a vo Viedni, potom medicínu v Berlíne a Heidelbergu. Pôsobil ako profesor na viacerých univerzitách. Záujem o prírodné vedy prejavil už počas štúdií na bratislavskej reálke, kde robil prvé pokusy a vydal prvé štúdie. Najvýznamnejšie vedecké výsledky dosiahol pri výskume katódových lúčov, prispel aj k objavu röntgenových lúčov. Filip Lenard zomrel 20.mája 1947 v Messellhausene v Nemecku.

Jednu z najslávnejších postáv Divokého západu, indiána menom Letiaci Býk, zabili v rezervácii Standing Rock v Južnej Dakote.

15.decembra bol náčelníkom Siouxov a postavil sa na odpor proti pokusom poslať indiánov do rezervácie. Americká vláda vyslala proti nim vojsko, ale Letiaci Býk ho v bitke pri Little Bing Horn v roku 1876 úplne zničil. Bolo to najväčšie, no zároveň aj posledné víťazstvo Indiánov. Proti početným silám, ktoré začali vzápätí prečesávať indiánske oblasti, nemal Letiaci Býk a jeho bojovníci nádej na úspech a utiahol sa do Kanady. Nakoniec sa však s Američanmi zmieril a žil v rezervácii. Po jeho násilnej smrti vypukli nepokoje, ktoré sa končili masakrom 29.decembra 1890, kde postrieľali vyše 200 Indiánov.

10.decembra pred 150-tymi rokmi bola slávnostne otvorená železničná premávka medzi Bratislavou a Pešťou. Parné rušne dokázali túto 220 km dlhú trať v tej dobe prekonať za necelých sedem hodín.

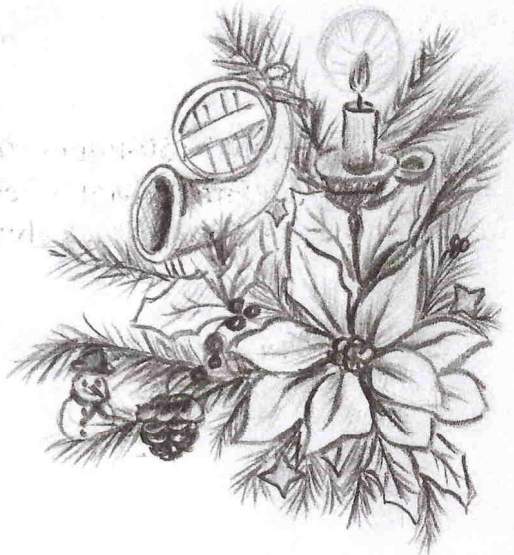

Každý národ má iné zvyky, no jedno je na svete spoločné. Úcta k ostatným a radosť v rodinnom kruhu počas Vianoc. Nemali by sme zabúdať na svojich blízkych a prestať myslieť len na seba. Vianoce nie sú len o obdarúvaní svojich blízkych, ale hlavne o radosť a prejavoch lásky k nim.

Vianoce navádzajú príjemnú a pokojnú atmosféru. Čo sa týka úcty k iným, nemali by sme ju prejavovať len počas Vianoc, ale po celý rok. Počas Vianoc by sme mali zabudnúť na nesváry, spory a pripomínať si len príjemné, veselé chvíle, aj keď je to ťažké zabudnúť na všetko zlé, čo bolo spáchané.

Nech už sa cítime akokoľvek, Vianoce by mali byť sviatkami radosť a pokoja, či už ide len o krátky oddych po namáhavom roku, alebo o stretnutie v rodinnom kruhu.

Graben

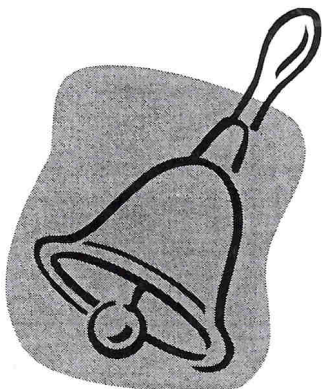

O ŠIKOVNEJ ĽUBKE

Kde bolo, tam bolo, v chalúpke za lesom, žilo raz jedno dievčatko menom Ľubka spolu so svojim dedkom Edkom. Jedného dňa sa vybrali na ryby za ich domček, kde bolo veľké jazero. Chytali oni ryby, chytali, až kým sa Ľubke udica nezatriasla. S vystrašeným výrazom v tvári sa obrátila na dedka, ktorý očami hypnotizoval svoju udicu. Dedko vykrikoval: „ Máme ju! Máme ju!“ A tak začali obaja rýchlo ťahať udicu k sebe. Zrazu len, prááásk! Udica sa zlomila! Dedko stíchol a Ľubka tiež. „Šikovná bola rybka zlatá. Šikovnejšia, než my.“ Ľubka zazrela na dedka, o akej zlatej rybke to hovorí. Dedko sa len milo uškrnul. Za celé popoludnie dedko ulovil aspoň tri rybky. Tak išli domov spokojní. Keď prišli domov, dedko rybky očistil z kožtičky, upiekol, nakrájal a k tomu si ešte priložili hrudku chleba a hrudku syra. Tak mali na obed pečené rybky so syrom a chlebom. Keď sa najedli, išli si ľahnúť. Ľubke sa ale nedalo zaspáť, tak sa išla prejsť do záhradky. Keď sa vrátila z prechádzky domov, spomenula si, ako jej dedko vravel, že má jednu starú, ale vzácnu trúbku, ktorú by bolo treba opraviť. No doposiaľ ju ešte dedko Edko opraviť nestihol. Ľubku napadlo, že by ju mohla opraviť ona. Na oplátku za tú udicu. Trúbku vybrala z truhlice a chytila sa práce. Bol na nej síce odlomený malý rožtek, na kráse jej neubudlo. Tesne, keď ju už dorobila, tak sa dedko zobudil a išiel sa pozrieť, kde by tak Ľubka mohla byť. Keď však počul šuchot-hrnot, zľakol sa a išiel za zvukom, až za okraj domčeka. Tam zbadal jeho opravenú trúbku. Veľmi sa tomu potešil. Celí vytešení si išli spraviť čaj a nabráť si zvyšky z obeda. Keď dopili, dopapali, išli si ľahnúť a pred spaním si ešte nezabudli zahrať na novo opravenej trúbke.

Zazvonil zvonec a rozprávky bol

koniec.

L.Guláková, 5.roč.

Krajinu biely závoj prikryl
ako nevesta vyzerá
mráz na obloky ruže kreslil
zovrel hladinu jazera.

PREČO SLÁVIME VIANOCE

Vianočný čas slávime od tzv. prvých vešpier dňa 25. decembra do prvej nedele po Zjavení Pána. Táto nedeľa sa nazýva nedeľou Pánovho krstu. Vianočné sviatky sú oslavou narodenia na Ježiša Krista a sú jedným z najdôležitejších sviatkov, ktoré slávia Kresťania.

AKO ICH TRÁVIA INDE ...

EKVÁDOR ...

Vianoce v Ekvádore sú určite aj sviatkom rodiny. Stretnú sa všetci – babičky, dedkovia, strýkovia a tety... . Deti sa obliekajú do rôznych masiek. Tesne pred polnocou večerajú, a potom idú spoločne do kostola. Tradičné vianočné menu pozostáva z pečeného moriaka a ryže.

AUSTRÁLIA ...

V decembri, keď na Slovensku očakávame usnežené Vianoce, v Austrálii prežívajú to najhorúcejšie leto. Rodiny prežívajú sviatky pri vode, usporadúvajú veľký piknik. Všade na okolí sú farebné balóny, vianočné stromčeky sú umelé alebo zasadené v kvetináči.

Hoci Austrália je bývalou anglickou kolóniou a tradičným jedlom je moriak, mnoho ľudí uprednostňuje – aj vďaka horúcemu počasiu trochu ľahšie jedlá. Ovocné šťavy, víno, melóny, studené obložené misy, zeleninové a ovocné šaláty, zákusky. To je to, čím Austrálčania slávia vianočné sviatky.

Veľmi zaujímavým a milým zvykom Austrálčanov je písanie pohľadníc. Každá rodina si všetky pohľadnice, ktoré dostala, zavesí na pestrofarebné šnúry, aby ich mohli vidieť všetci okoloidúci, či návštevy.

USA ...

V Amerike sa istotne stáva „národným športom“ zdobenie domov vianočnými žiarovkami. Američania Štedrý večer netravia len so svojou rodinou, ale zvyknú usporadúvať vianočné večierky. V strede miestnosti zavesia imelo. Ak sa pod nimi ocitne dievča, môže ju ktokoľvek pobozkať.

Na štedrovečernom stole nesmie chýbať plnený pečený moriak. Pripravuje sa na chrenovej omáčke a zaváranine, podáva sa so zemiakmi, zemiakovou kašou a miešanou zeleninou. Po moriakovi nasleduje puding alebo klasické americké „pies“, koláče plnené čerstvým ovocím.

FRANCÚZSKO ...

Vo Francúzsku je Dedo Mráz zvaný Pere Noel. Je oblečený v bielom plášti a necháva darčeky za krbom v čižmách alebo v ponožkách.

Vianoce sa oslavujú 25. decembra veľkou rodinnou večerou. Nesmie chýbať víno alebo calvados.

Niekedy sa 24. decembra obdarúvali ľudia, ktorí sú v núdzi. Podporovali sa detské domovy, bezdomovci, dnes sa ale na tento zvyk akosi zabúda. Darčeky deti dostávajú na Štedrý večer, rovnako ako deti u nás. Ešte pred tým však musia absolvovať štedrovečernú večeru. Ako predkrm sa podávajú slimáky, ustrice, klobásky alebo rybia polievka. Potom nasleduje moriak plnený gaštanovou plnkou alebo kurča so zeleninovým šalátom, paradajky, olivy alebo pečená hus. Nezabudnú si ale pochutnať na kaviári, žabacích stehienkach alebo údenom lososovi. Zo sladkostí nesmie chýbať smotanový koláč, čokoládový salám a tzv. la bouche – čokoládová roláda v tvare polena, zdobená zelenými lístkami a plodmi cezmíny.

NEMECKO ...

V Nemecku deťom nosí darčeky Weihnachtsmann – ryšavý deduško v plášti, ktorého vozí divoký vietor.

Večerajú upečenú hus spolu s ovocným kompótom alebo zaváraninami. V Bavorsku jedia rybu, najmä kapra. Na severe si pochutnávajú na pečených klobáskach, zemiakovom šaláte alebo klasických nemeckých párkoch.

NIE VŠETCI SLÁVIA VIANOCE 24. a 25. 12.

ŽIDIA ...

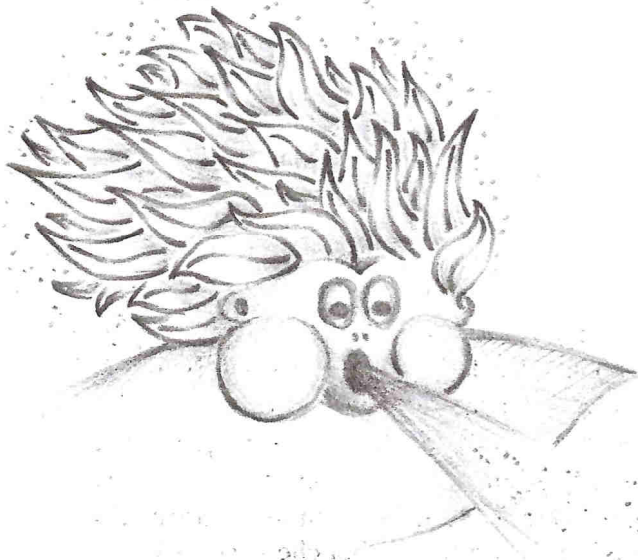
Židia neslávajú kresťanské Vianoce, ale majú svoj vlastný sviatok zvaný Chanuka – sviatok svetiel. Je to spomienka na zázrak, ktorý sa odohral v znovuobnovenom chráme. V chráme nemali skoro žiaden olej na večné svetlo, ale aj tak horel osem dní, počas ktorých sa stihol zohnať nový olej.

Počas Chanuky sa každý deň na 8-ramennom svietniku zapaluje jedna sviečka. Tieto svetlá sa nepoužívajú jedine obdivujú. Pôst je v tomto období prísne zakázaný.

Deti každý deň dostávajú jeden darček. Pri večeri nesmú chýbať vyprážené jedlá (ako symbol oleja), šišky alebo zemiakové placky, ktoré sa nazývajú „latkas“.

MOSLIMOVIA ...

Moslimovia rovnako Vianoce neoslavujú, majú však podobný sviatok – Sviatok obety. Touto obetou je baránok, ktorého zarezú a zjedia.

Brečtan a cezmina

*Brečtan spolu s cezminou
vyrastajú v jednom lese.
Najkrajšiu zo všetkých stromov
cezmina korunou nesie.*

*Ó, východ slnka žiarivý
a beh jeleňa náhlivý.
Ó, vianočná hra organov,
a nežný, sladký spev chlórov.*

*Biela je farba konvalinky,
biele sú kvietky cezminy.
Ježiš sa Márii narodil,
by spasil náš svet hriešny.*

*Černejšie s'ia kvapky krvi,
bobulky má cezmina.
Aby nás všetkých vykúpil,
povila deva syna.*

*Ostrejší než všetky trne,
pichliače má cezmina.
Mária zrodila Krista;
v čas vianočný zarána.*

*Horkejší jak iné kôry,
má chuť kôra cezminy.
Na svet prišiel Ježiš Kristus,
Spasiteľ náš jediný.*

Veselé

VIANOCCO

